

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง

พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งศาลแขวง และให้มีวิธี
พิจารณาความอาญาเป็นพิเศษในศาลแขวง เพื่อให้การพิจารณา
พิพากษาคดีรวดเร็วยิ่งขึ้น และเพื่อกู้มคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของประชาชน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดัง
ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ.
๒๔๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบ
วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ตั้งศาลแขวง ตามกฎหมาย ว่าด้วยพระ-
ธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้นในทุกจังหวัด ในจังหวัดหนึ่งจะมี
ศาลแขวงกี่ศาล และมีเขตอำนาจเพียงใด และจะเปิดทำ
การได้เมื่อใด ให้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ศาลแขวงที่ได้ตั้งขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้คงมีอยู่ต่อไป และมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาลแขวง ให้ประกาศโดย
พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติ
แห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับในศาลแขวง แต่ในกรณีที่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๖ ในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ จะออกหมายจับ หรือหมายค้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแขวง ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ศาลแขวงสอบให้ปรากฏเหตุผลสมควรที่จะอนุญาตให้ออกหมายนั้น

พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ตามกฎหมายว่าด้วย วิจารณาความอาญา จะออกหมายจับ หรือหมายค้น โดยไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล หรือจะจับหรือค้นด้วยตนเองก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ต้องเป็นกรณีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายค้นได้ตามกฎหมายว่าด้วย วิจารณาความอาญา และ

(๒) มีความจำเป็นรีบด่วนที่จะออกหมายจับหรือหมายค้น เพราะเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้ต้องหา กำลังจะหลบหนี หรือน่าจะหลบหนี จะมีการชุกซ่อนหรือทำลายพยานหลักฐาน หรือจะทำให้เสียรูปคดีโดยประการอื่น

ในกรณีที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามกฎหมายว่าด้วย วิจารณาความอาญา เป็นผู้ออกหมายโดย ไม่ต้องขออนุญาตต่อศาล จะต้องระบุนความจำเป็นรีบด่วนที่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

ทำให้ต้องมีการออกหมายนั้นไว้ในบันทึกของคน และจะต้อง
รับเสนอให้ศาลทราบการออกหมาย และเหตุที่ทำให้ ต้องออก
หมายภายในเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาออกหมาย และ
ศาลมีอำนาจที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นได้

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระทั่งมาตรา ๑๑๗ แห่ง
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และไม่กระทบกระทั่ง
อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ ตามกฎหมายว่า
ด้วยวิธีพิจารณาความอาญา ที่จะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๗๘ (๑) (๒)
(๓) หรือ (๔) และค้นโดยไม่มีหมายค้นตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)
และมาตรา ๕๓

มาตรา ๗ ในการสอบสวนคดีอาญา เมื่อมีการจับตัว
ผู้ต้องหาแล้ว ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ส่งตัวผู้ต้อง
หาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าคดี เพื่อให้ผู้ว่า
คดียื่นฟ้องต่อศาลแขวง ให้ทันภายในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสอง
ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ แต่มิให้นับเวลาเดิน
ทางตามปกติที่นำตัวผู้ต้องหาจากที่จับมาจนถึงที่ทำการของพนักงาน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

สอบสวน ผู้รับผิดชอบ เข้าในกำหนดเวลาเจ็ดสิบสอง ชั่วโมง
นั้นด้วย

ในกรณีที่เกิดความจำเป็น ไม่สามารถฟ้อง ผู้ต้องหาต่อ
ศาลให้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคแรก ให้พนักงาน
งานสอบสวนหรือผู้ว่าคดี แล้วแต่กรณี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อ
ขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่
เกินสามคราว ในการวินิจฉัยคำร้องเช่นว่านี้ ถ้ามีการขอให้
ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้ศาลสอบ
ถามผู้ต้องหาว่า จะมิขอคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาล
อาจเรียก พนักงานสอบสวน หรือ ผู้ว่าคดี มาชี้แจง เหตุจำเป็น
หรืออาจเรียกพยานมาเบิกความประกอบก็ได้

เมื่อศาลสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องครบสามคราวแล้ว หาก
พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอผิด
ฟ้องต่อไปอีกโดยอ้างเหตุจำเป็น ศาลจะอนุญาตตามขออนั้น
ได้ก็ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนหรือผู้ว่าคดีได้แสดงถึงเหตุจำเป็น
และนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ถ้า
มีการขอให้ขังผู้ต้องหาด้วย หรือผู้ต้องหาแสดงตัวต่อศาล ให้
ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมิขอคัดค้านประการใดหรือไม่ ใน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๘

กรณีเช่นว่านี้ ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีก
คราวละไม่เกินหกวัน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองคราว เว้นแต่
คดีความผิดซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำไว้ให้จำคุก ตั้งแต่ห้าขึ้นไป
หรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้อง
อีกครั้งก็ได้

ผู้ต้องหาจะแต่งตั้งทนายเพื่อแถลงข้อคัดค้าน และซักถาม
พยานก็ได้

มาตรา ๘ ห้ามมิให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ
ควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เกินกว่ากำหนดเวลาดังกล่าวในมาตรา ๗
วรรคหนึ่ง เว้นแต่จะควบคุมเพื่อนำตัวผู้ต้องหามาส่งศาล

ถ้าผู้ต้องหาอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจ ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี แล้วแต่กรณี
นำตัวผู้ต้องหามาส่งศาลพร้อมกับการยื่นคำขอผิดฟ้อง และ
ขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ในกรณีที่ศาลสั่งอนุญาต
ให้ผิดฟ้อง ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่ากับระยะเวลาที่
ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องนั้น

ในกรณีที่ผู้ต้องหา ตกอยู่ในความควบคุม ของพนักงาน
ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ หลังจากที่ศาลอนุญาตให้ผิดฟ้องแล้ว
ให้พนักงานสอบสวน หรือผู้ว่าคดี นำตัวผู้ต้องหา มาส่งศาลใน

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

โอกาสแรกที่จะส่งได้ เพื่อขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ ให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาเท่าระยะเวลาที่ศาลอนุญาตให้ ผัดฟ้อง

คำขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหา จะขอรวมมาใน คำร้องขอผัดฟ้องก็ได้ ในกรณีให้ศาลเห็นสมควร ศาลจะมี คำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหา ไปอยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจตามเดิมก็ได้ กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม ศาลจะออกหมายขังผู้ต้องหา หรือ มีคำสั่งให้ส่งตัวผู้ต้องหาไป อยู่ในความควบคุม ของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ เกิน กว่าเวลาที่กฎหมายว่าด้วยวิधिพิจารณาความอาญากำหนดไว้มิได้

บทบัญญัติในมาตรานี้ ไม่กระทบกระทั่งอำนาจของศาล ที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราว

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ว่าคดีฟ้องคดี เมื่อพ้นกำหนดเวลา ตามมาตรา ๗ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่รู้ตัวผู้กระทำความผิด เมื่อ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่า การ สอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพนักงานสอบสวน เห็นควรส่งฟ้อง ให้ส่ง สำนักงานสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังผู้ว่าคดี และ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

ให้ส่งตัวผู้ต้องหาไปพร้อมกันด้วย เว้นแต่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ หรือผู้ต้องหาถูกขังอยู่แล้ว

(๒) ถ้าพนักงานสอบสวนเห็นควรส่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อย หรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ หรืออยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามคำสั่งศาล ให้ขอเอง หรือขอให้ผู้ว่าคดีขอต่อศาลให้ส่งปล่อยตัวไป

(๓) ถ้าพนักงานสอบสวนได้เปรียบเทียบโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว หรือผู้ต้องหายอมเสียค่าปรับอย่างสูง ค่าเล็กน้อย ตามกฎหมายแล้ว ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งบันทึกการเปรียบเทียบ ถ้ามี ไปยังผู้ว่าคดี

มาตรา ๑๑ เมื่อได้รับสำนวนการสอบสวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตรา ๑๐ ให้ผู้ว่าคดีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นควรส่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้อง และฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล

ในกรณีที่ยังเรียกหรือจับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ให้ผู้ว่าคดีจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้ผู้ว่าคดีจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

(๒) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นควรส่งไม่ฟ้อง ให้ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหา ให้ผู้ว่าคดีมอบอำนาจปล่อย หรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ หรืออยู่ในความควบคุมของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามคำสั่งศาล ให้ผู้ว่าคดีขอให้ศาลส่งปล่อยตัวไป

(๓) ถ้าผู้ว่าคดีเห็นว่า การเปรียบเทียบ หรือการเสียค่าปรับอย่างสูงยังไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็ให้ปฏิบัติตามความใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่พนักงานสอบสวนเสนอความเห็นควรส่งไม่ฟ้องดังกล่าวในมาตรา ๑๐ (๒) กัด หรือผู้ว่าคดีเสนอความเห็นควรส่งไม่ฟ้องดังกล่าวในมาตรา ๑๑ (๒) กัด ถ้าพนักงานอัยการ ซึ่งอธิบดีกรมอัยการได้มอบหมายเห็นชอบด้วย ก็ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่พนักงานอัยการดังกล่าวเห็นสมควรส่งฟ้อง ก็ให้ออกคำสั่งฟ้อง แล้วส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมด้วยคำสั่งไปยังผู้ว่าคดี และให้ผู้ว่าคดีฟ้องตามคำสั่งของพนักงานอัยการ

คำสั่งไม่ฟ้อง ของพนักงานอัยการ ดังกล่าวในวรรคแรก ให้เป็นอันเด็ดขาด

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๑๓ ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๑ คดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลแขวง ห้ามมิให้ผู้เสียหาย หรือพนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลอาญา หรือศาลจังหวัด โดยศาลแขวงยังมีได้มีส่วนมูลฟ้องคดีนั้น

การได้มีส่วนมูลฟ้องของศาลแขวง ให้ถือว่าเป็นการได้มีส่วนมูลฟ้องของศาลอาญาหรือศาลจังหวัดด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ คดีอาญาที่เกิดขึ้นในเขตอำนาจศาลแขวง ในกรณีที่พวาคดีเห็นควรส่งฟ้อง ก็ให้ยื่นฟ้องต่อศาลแขวงทุกเรื่อง เมื่อศาลแขวงรับฟ้องแล้ว ถ้าเห็นว่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ก็ให้ประทับฟ้องและดำเนินการพิจารณาพิพากษาต่อไป แต่ถ้าผู้เสียหายเป็นโจทก์ ให้ศาลแขวงทำการได้ส่วนมูลฟ้องก่อนที่จะประทับฟ้อง

ถ้าศาลแขวง เห็นว่า คดีนั้นเกินอำนาจศาลแขวง ที่จะพิจารณาพิพากษา ให้ศาลแขวงทำการได้ส่วนมูลฟ้อง ถ้าปรากฏว่าคดีมีมูล ให้ศาลแขวงประทับฟ้องเฉพาะกระทงที่มีมูล ในกรณีที่ผู้ว่าคดีเป็นโจทก์ ให้ศาลแขวงส่งสำนวนความไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไป ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ว่าคดีส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ ผู้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

เสียหาย ต้องฟ้องคดีต่อศาลอาญาหรือศาลจังหวัดภายในระยะเวลาซึ่งศาลแขวงกำหนด ถ้าปรากฏว่าคดีไม่มีมูล ให้ศาลแขวงพิพากษายกฟ้อง

มาตรา ๑๕ เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนความและสำนวนการสอบสวนดังกล่าวในมาตรา ๑๔ ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้สั่งฟ้องและยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลที่มีอำนาจ ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนความจากศาลแขวง

(๒) ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า มีความจำเป็นจะต้องทำการสอบสวนเพิ่มเติม ก่อนสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้อง จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม หรือจะเรียกพยานมาซักถามเสียเองก็ได้ แต่ต้องสั่งการไปโดยด่วน

ในกรณีเช่นว่านี้ เมื่อสอบสวนเพิ่มเติมหรือเรียกพยานมาซักถามแล้ว ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรสั่งฟ้อง ให้สั่งฟ้องและยื่นฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลที่มีอำนาจ ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนการสอบสวนเพิ่มเติม หรือ ซักถามพยานเสร็จ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

วันที่พนักงานอัยการได้รับสำนวนความจากศาลแขวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมาย

(๓) ถ้าพนักงานอัยการเห็นควรส่งไม่ฟ้องในคดีที่ศาลแขวงส่งว่ามีมูล ไม่ว่าจะกรณีใด ให้ส่งสำนวนความและสำนวนการสอบสวน พร้อมด้วยความเห็นไปขอรับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมอัยการ หรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมายก่อน จึงจะส่งไม่ฟ้องได้ ถ้าอธิบดีกรมอัยการหรือผู้ทออธิบดีกรมอัยการมอบหมาย เห็นควรส่งฟ้อง ก็ให้ส่งฟ้องและส่งสำนวนกับคำสั่งไปยังพนักงานอัยการ ให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่ออัยการศาลชั้นต้นตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้วที่ได้รับคำสั่งให้ฟ้อง

มาตรา ๑๖ การที่พนักงานอัยการจะฟ้องคดีต่อไปยังศาลชั้นต้นตามความในมาตรา ๑๕ ให้พนักงานอัยการฟ้องคดีฐานความผิดอันใดก็ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องเป็นข้อเท็จจริงอันเดียวกัน เกี่ยวพันกัน หรือต่อเนื่องกันกับข้อเท็จจริงที่ศาลแขวงส่งว่ามีมูล

มาตรา ๑๗ คำให้การของจำเลย และคำเบิกความของพยาน คดีศาลแขวง อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีชั้นศาลชั้นต้นได้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

มาตรา ๑๘ ในคดีศาลแขวง ส่งประเด็นไปสืบพยาน
ยังศาลอื่นซึ่งไม่มีผู้คัดประจำอยู่ ผู้คัดจะขอให้พนักงาน
อัยการประจำศาลนั้นสืบพยานตามประเด็นแทนก็ได้

มาตรา ๑๙ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ที่จะ
พิจารณาพิพากษาได้ ผู้เสียหายหรือผู้คัดจะฟ้องด้วยวาจา
หรือเป็นหนังสือก็ได้ แต่ถ้าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นสมควร
จะสั่งให้ฟ้องเป็นหนังสือก็ได้

การฟ้องด้วยวาจา นั้น ให้โจทก์แจ้งต่อศาลถึงข้อโจทก์
ข้อที่อยู่ใน และสัญชาติของจำเลย ฐานความผิด การกระทำ
ที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิด ข้อเท็จจริง และรายละเอียด
เกี่ยวกับเวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องพอสมควรเท่าที่
จะให้จำเลยเข้าใจข้อหาได้ดี และมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติ
ว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด

จำเลยจะให้การด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

ในกรณีที่ฟ้องหรือให้การด้วยวาจา ให้ศาลบันทึก
ใจความไว้เป็นหลักฐาน และให้คู่ความลงชื่อไว้

ถ้าเมื่อกล่าวของพยาน ให้ศาลบันทึกสาระสำคัญโดย
ย่อ และให้พยานลงชื่อไว้

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

มาตรา ๒๐ ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวง ที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อหาต่อพนักงานสอบสวน ให้ผู้ว่าคดีนำผู้ต้องหามาศาล โดยมีต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา ให้ศาลถามผู้ต้องหาว่าจะให้การประการใด และถ้าผู้ต้องหายังให้การรับสารภาพ ให้ศาลบันทึกคำฟ้อง คำรับสารภาพ และทำคำพิพากษาในบันทึกฉบับเดียวกัน แล้วให้โจทก์จำเลยลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ถ้าผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ ให้ศาลสั่งให้ผู้ว่าคดีรับตัวผู้ต้องหาคืนเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๑ ให้ศาลแขวงดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งหรือคำพิพากษาจะกระทำด้วยวาจาก็ได้ แต่ให้ทำบันทึกไว้พอได้ใจความ

มาตรา ๒๒ ในคดีอาญา ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในปัญหาข้อเท็จจริง เว้นแต่

- (๑) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก
- (๒) คดีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ศาลรอการลงโทษไว้
- (๓) คดีที่ศาลพิพากษาว่า จำเลยมีกรรมผิดแต่รอการกำหนดโทษไว้ หรือ

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๘๕

(๔) คดีที่จำเลย ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท

การอุทธรณ์ให้ เป็นไปตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๒๓ ในศาลแขวง ให้มีผู้พิพากษา และผู้พิพากษาสมทบตามจำนวน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควร

มาตรา ๒๔ เมื่อใด จะให้มีผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใด จะได้ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลแขวง จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลที่ราษฎรแห่งท้องที่ซึ่งศาลนั้นตั้งอยู่เลือกตั้งโดยตรงขึ้นมา

คุณสมบัติ แห่งผู้เลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้พิพากษาสมทบ ออกทางวธเลือกตั้ง การพ้นตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และคำช่วยการของผู้พิพากษาสมทบ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๕ เมื่อได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลแขวงใดแล้ว ศาลแขวงนั้นต้องมีผู้พิพากษาอย่างน้อยสองคนจึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีอาญา โดย

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

คนหนึ่งต้องเป็นผู้พหุภาษาสันทัด หากมีความเห็นแย้งกัน จะหาเสียงข้างมากมิได้ ถ้าผู้พหุภาษาหัวหน้าศาลแขวงมิได้ หนึ่งเป็นองค์คณะพิจารณาตัดสิน ให้ผู้พหุภาษาหัวหน้าศาลแขวงเป็นผู้ขาด แต่ถ้าผู้พหุภาษาหัวหน้าศาลแขวงได้หนึ่งเป็นองค์คณะพิจารณาตัดสินมาแล้ว ให้เสนอสำนวนพร้อมทั้งความเห็นทั้งสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายไปให้ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดแห่งเขตท้องที่ศาลแขวงตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี และให้ศาลดังกล่าวทำคำพิพากษาแทนศาลแขวงในคดีนั้น

ศาลแขวงตามความในวรรคแรก ให้มีอำนาจพิพากษาลงโทษจำคุกได้ ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗ ในระยะแรกที่ศาลแขวงใด เริ่มเปิดทำการ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันเปิดทำการของศาลนั้น รัฐ-

เล่ม ๗๓ ตอนที่ ๗๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒ ตุลาคม ๒๔๕๕

มนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจสั่งให้พนักงานอัยการ กำหนดเป็นผู้ว่าคดี หรือช่วยเหลือผู้ว่าคดีในการดำเนินคดีตามหน้าที่ได้

มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบ ให้ผู้พิพากษาศาลแขวงนายเด็ยวเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี แต่จะลงโทษจำคุกเกินกว่าหกเดือน หรือปรับเกินกว่าสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งโทษจำคุกหรือปรับนั้นอย่างหนึ่งอย่างใด หรือทั้งสองอย่าง เกินอัตราที่กำหนดแล้วไม่ได้ หากปรากฏว่า โทษของจำเลยควรจะเกินกว่าอัตราที่กำหนดดังกล่าวแล้ว ให้ศาลแขวงทำความเห็นส่งสำนวนไปให้ศาลอาญาหรือศาลจังหวัดพิพากษา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๕ คดีอาญาทั้งหลายซึ่งอยู่ในระหว่างการสอบสวนของพนักงานสอบสวน การดำเนินคดี ของพนักงานอัยการ หรือการพิจารณาของศาลก่อนวันใช้วิธีพิจารณาความอาญาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คงเป็นไปตามกฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนนั้นจนกว่าจะถึงที่สุด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

